

Сайтът Държавна сигурност.com ви представя откъс от книгата на **Петър Семерджиев** [„Сп омени”](#)

[„Сп](#)

В него се разказва за начина, по който комунистическата партия фалшифицира изборите за Велико народно събрание през 1946 г.

По това време Семерджиев е партиен секретар на БКП в Сливен.

Искам да посоча случай, с който съм непосредствено свързан и който разкрива, как са осъществявани разпорежданията, които се получаваха от ръководството на комунистическата партия. Случаят е свързан с изборите за Велико народно събрание, които се проведеха в края на 1946 година.

Дотогава дейността ми като секретар на партийната организация в Сливен протичаше нормално, докато по решение на пленум на ЦК аз бях наказан и наказанието ми се състоеше в това, че бях освободен като партиен секретар в провинцията, а бях привлечен на работа в апарата на ЦК да завеждам сектор, което, по тогавашните правила в комунистическата партия, се считаше повишение.

Този случай е свързан с фалшификациите, извършени при провеждането на изборите за Велико народно събрание през 1946 година.

⋮

В укрепването на властта на ОФ и на ръководната роля на БКП в нея, особена роля изиграха парламентарните избори в България, които се проведоха най-напред за обикновено народно събрание през 1945 година и последвалите след това избори през 1946 година – за Велико народно събрание. Първите избори бяха събитие, което събуди голям интерес поради факта, че в страната току-що се организираше политическата опозиция срещу методите на управление, прилагани от БКП. А вторите избори имаха това значение, че в тях на политическо състезание излязоха вече двете противоборещи се сили – от една страна организираният от БКП политически сили и от друга страна – противопоставените ѝ сили на обединената политическа опозиция.

Провеждането на изборите през 1945 година и оформянето на правителство въз основа на техните резултати бе оправдано поради задълженията, които се възлагаха на българското правителство при уреждането на вътрешното и международното положение на страната. Но случи се така, че определената дата за август месец 1945 година, трябваше да бъде отложена, за да се даде възможност на току-що обявилите се в опозиция бивши сътрудници на БКП да се подготвят и участват.

Изборите бяха проведени през октомври месец същата година при отказ на опозиционните политически групи да участват в тях. И те бяха проведени без изборно състезание, а въз основа на предварително организиране на кандидатските листи от ръководството на БКП, като в тях бяха включени и лица от другите партии, които, разбира се, бяха изгодни предимно за политиката на комунистическата партия.

Съставът на кандидатските листи беше определен според едно общо споразумение, за да се даде някаква видимост, че ръководството на комунистическата партия зачита другите политически сили. Беше определен броят на кандидатите за депутати от страна на БКП като същият брой кандидати бе определен за представителите на земеделския съюз, приблизително същият брой – за „Народния съюз Звено“, тъй като министър-председателят Кимон Георгиев се счита официално за председател на този съюз и по-малък брой депутати за социалистическата партия и за групата, която бе наричана „независими интелектуалци“. Беше определен и малък брой места за присъединилата се към ОФ или приелата политиката на БКП – група на Радикалната партия, оглавявана от стария радикален деец Стоян Костурков.

Обаче резултатите от тези избори не бяха одобрени от силите, воюващи против нацистка Германия – САЩ, Англия и СССР. Според споразумението, взето при срещата

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

на техните външни министри, проведена в Москва, в България е трябвало, въпреки проведените вече избори, но поради бойкота им, организиран от опозиционните сили да се пристъпи към реорганизиране на правителството, като се подготвят нови избори. Така се стигна до посещението в България на заместник-министъра на външните работи на СССР – Вишински. Той пристигна със задачата да осъществи решението на външните министри на трите велики сили за преустройство на българското правителство, като в него бъдат включени и представители на опозицията.

Разбира се, съветското правителство далеч не е имало намерение да отслабва своето влияние в България, като стесни участието на БКП в правителството и затова разговорите между представителите на опозицията и представителите на БКП от една страна и от друга – срещите на ръководителите на опозицията Никола Петков и Коста Лулчев с Вишински, не даде никакъв резултат и опозиционни представители не бяха включени в българското правителство. А то, за да покаже, че се съобразява, в някаква степен, с препоръките да даде свобода на опозиционната дейност, избърза да подготви нови избори в края на 1946 година. Бяха насрочени избори за тъй нареченото Велико народно събрание. А за тези избори трябва да се говори специално.

Изборите през 1946 година, макар също да бяха проведени в условия на терор, той тогава се свеждаше предимно до интернирането преди изборите на някои деятели на опозицията, но главно за да бъдат сплашени избирателите и да бъдат принудени да участват в изборите и гласуват за единната листа на ОФ. Обстановката при изборите през 1946 година имаше вече друго значение. Опозиционните партии и обединената опозиция обявиха своето участие в изборите и се подготвиха, като взеха всички мерки във всички избирателни колегии да бъдат издигнати опозиционни кандидати, които да се състезават с кандидатите на ОФ или кандидатите, които бяха одобрени от комунистическото ръководство като кандидати на ОФ-партиите.

Това създаваше една особена обстановка. Настроението сред избирателите вече беше такова, че показваше, че българският народ в своята маса не дава доверието си на политиката на БКП, която се свеждаше до разчистване пътя към пълното съветизиране на страната. Затова изборите за Велико народно събрание можеха да дадат относителен дял за победа на кандидатите на БКП и ония групи, които поддържаха нейната политика само чрез организиран повсеместен терор. И този терор се осъществяваше по най-различни линии.

Най-напред бяха предприети мерки за арестуване и интерниране на опозиционни деятели, включително и между кандидатите за народни представители, като се търсеха

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

най-различни поводи, за да бъдат обвинени и да бъдат приложени административни мерки по отношение на тях. И колкото повече приближаваха дните до изборния ден, толкова повече се засилваха и репресивните мерки. И след като кандидатските листи бяха оформени окончателно, след като стана ясно, къде, какви кандидати ще се състезават на изборния ден, от партийните организации и от органите на вътрешното министерство, бяха взети такива мерки и бе създадена такава обстановка, каквата в България никога не е съществувала.

Има много описания, които представят, как са били провеждани избори в миналото – още веднага след Освобождението на България, по времето на Народния блок, след 19 май и по време на безпартийните режими. В тях се изтъква, че изборите са се осъществявали от околийския управител и от стражарите, както тогава се наричаха органите на полицията.

Наистина такива случаи е имало, но въпреки това, навсякъде можеше да се развива опозиционна дейност, да се разпространяват бюлетини на различни кандидати, та дори да има и застъпници в деня на изборите. И ако трябва да се говори за терор, за репресии или за фалшификации, тогава това бяха само отделни случаи. За тези неща ние можем да намерим в литературата много описания, но ако се вникне в това, което стана месец преди изборите през 1946 година и специално последната седмица преди изборите, то не може абсолютно нищо да бъде сравнено с фактите от миналото.

Указанията, които получавахме тогава за подготовката на изборите, изхождаха от една обща постановка, но те непрекъснато се подсилваха при разговорите с обикалящите непрекъснато из цялата страна членове на ПБ. В тези разговори имаше един основен тон, като разясненията им бяха подчинени на мисълта, че „с оръжие сме взели властта, и няма да я предадем без оръжие”. А на практика това означаваше, навсякъде да се организират команди, навсякъде да се проучва дейността на опозицията и съответно да се въздейства.

В началото това значеше да се въздейства с участието на милицията, с арести и интерниране и всичко в административен порядък. Когато обаче последните дни не можеше и не трябваше да се използват такива средства, тогава командите, организирани чрез комитетите на комунистическата партия, отвличаха хората и денонощно им нанасяха най-жестоки побоища. По това време бях ръководител на Сливенската партийна организация и всички указания за такива действия сме получавали и сме ги провеждали до последния квартал на града и до последното село.

Понеже особеностите на Сливенската околия бяха такива, че колкото население имаше в града, толкова бе и населението и в околията, това позволяваше, от града да се изпращат команди от поддръжници на БКП в помощ на всяко едно село. И те имаха грижата да организират изборите в селото. В по-неизгодно положение бяха онези градски центрове, чиито околии бяха предимно селски. Например в една Нова Загора, Ямбол или Карнобат – по-малък брой население живееше в градовете, по-голям процент от населението в околията беше разпръснато по селата и затова по-трудно можеше да се организира провеждането на тази партийна линия и да се гарантират изборите в полза на БКП.

Те трябваше да изпращат много повече хора и да ги разпределят между много повече обекти, поради което техните възможности се ограничаваха, но пък се засилваше терорът. Затова побоищата приемаха повсеместен характер. Не остана опозиционер, който проявяваше активност в ръководството на опозиционната дружба или на опозиционната организация, обявен за застъпник или кандидат, на който да не му бъде нанесен побой. В околията, за която отговарях по време на изборите, наистина бяха нанесени по-малко побоища, защото по-малко се налагаше да бъдат прилагани.

Но например в съседната – Новозагорска околия, побоищата бяха толкова масови, че една голяма част от дейците на опозицията биваха принуждавани да бягат в съседните градове, за да се спасяват и така те, следователно не можеха да участват в предизборната кампания. Но с това не свършваше организираната хайка, предприета от комунистическото партийното ръководство чрез комунистическите партийни организации, повсеместно, из цялата страна.

Подготовката за тези избори, както е нормално, започна усилено две-три седмици преди самите избори. Няколко дни преди изборите, обаче, околийските секретари на комунистическата партия в областта бяхме извикани екстрено в областния комитет на партията в Бургас. През това време беше извършено преустройство на партийната структура и строежът на партийните организации беше съобразен със съществуващите административни области. В областните центрове бяха създадени областни партийни комитети, в околийските центрове – околийски комитети и т.н. Аз продължавах да бъда секретар, но сега вече околийски секретар на Сливенската партийна организация.

В сряда вечерта, преди провеждането на изборите за Велико народно събрание, телеграфически ни беше разпоредено да се явим в Бургас, в областния партиен

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

комитет, за да получим последните указания за провеждането на изборите. Няколко пъти преди това бяхме викани за същата цел в София. Бяха минали и различни членове на Политбюро (ПБ), които проверяваха подготовката за изборите и даваха допълнителни указания как да се провежда тази подготовка. Извикването ни в сряда вечерта преди изборите на съвещание, по решение на партийното ръководство, беше свързано с провеждането на една обща акция, за да се дадат последни инструкции, как да се завърши подготовката за изборите и как да се проведат изборите през самия изборен ден.

Указанията, които трябваше да получим, както беше прието тогава, бяха предадени от името на партийното ръководство, от пристигналия специално за тази цел Димитър Димов, вече кандидат-член на ПБ. Съобщиха ни по телефона, че веднага трябва да се съберем партийните секретари от градовете на Бургаска област след полунощ в Бургас, тъй като при нас пристига за екстрени съобщения кандидат-членът на ПБ Димитър Димов – бивш ръководител на областта. И тъй като той трябваше да мине през Сливен, дочакахме го и заминахме заедно за Бургас.

Беше един-два часа след полунощ. Направи той екстреното съвещание като пред боен оперативен щаб. Такава беше обстановката, такава беше и атмосферата. „Връщайте се веднага в околиците, разпореждайте се сега по телефона да се съберат партийните бюра и да проведете указанията. Под краката на опозиционерите трябва да загори огън. На власт не може да разчитат опозиционерите!“ И действително, тези три дни преди изборите беше страшно. Преди това терор, терор, биене, преследване, репресии или отделни побоища и главно заплашвания, организиране на апарата, а последните три дни, трябва да е било четвъртък, петък и събота, в страната беше страшно. А когато се заговори за падналите жертви, за убитите в Стара Загора, Плевен, в Пловдив и някъде другаде, в тях не се включват тези жертви – хората, на които е нанесен побой и няколко дни след това или пък в резултат на този побой са умрели. Те остават неизвестни!

Указанията, които получихме, се свеждаха до това, че трябвало „да преминем в такова нас-тъпление, че опозиционерите да почувстват огъня под краката си“, което значеше, че никой опозиционер да не може да мисли за политическа дейност или за дейност в деня на изборите, или че той би могъл да гласува против правителството. До тогава вече беше организиран повсеместен терор. Всеки квартал в града и всяко село бяха поставени под специално наблюдение – извършваше се специална разработка на гласоподавателите.

За всеки дом се определяше, колко избиратели има, какво е настроението на тези

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

избиратели и според това, какво въздействие трябва да се упражни. Посещаваха се домовете, извикваха се отделни хора от селата в града или в общината или в партийните комитети, на улицата и абсолютно с всички възможни средства се упражняваше натиск. Мога да кажа, че в град като Сливен, който по реда на степенуването на българските градове, беше един от големите градове, с една сравнително малка околия (имаше всичко 48 села), упражняването на този натиск и на този терор беше по-леко. По-трудно беше за такива райони като Стара Загора, като Ямбол или Карнобат, където имаше големи околии с много села.

Нашето предимство в Сливен беше такова, че можехме във всяко село непрекъснато да държим хора – по четири-пет-шест души пратеници на партията от града. При специална акция можеха да отидат и повече пратеници на партията в отделно село. И те с подкрепата на местните комунисти-активисти, можеха да създадат действителна обстановка на всеобхватен терор.

Въпреки обаче този всеобхватен терор, партийните организации не се чувстваха уверени, накъде ще се отрази настроението на хората. И се получаваше така, че дори в край като Сливенския, където имаше по-големи възможности за упражняване на такъв всеобхватен терор и контрол, и там дори хората намираха възможност да проявят своето опозиционно настроение. А имаше райони, където то много по-открито се прояви. Терорът включваше също побоища на опозиционните настроените, които бяха нещо общо.

Интересен пример за проявите на този терор бе съседната на Сливен – Новозагорската околия. Тя беше слаба в смисъл, че градът бе по-малък и партийният комитет разполагаше с по-малко хора, а имаше много села, повече отколкото в Сливенската околия и беше много по-трудно да се обхване цялото население. А настроението на хората беше в полза на опозиционната листа. И там се получи така, че например дейци на земеделския съюз, които се бяха обявили в опозиция, просто трябваше да се укриват.

Някои от тях бяха подложени на такъв побой, че в деня на изборите те не можеха да станат от леглата. Пример за това е Слави Нейков, който, през време на войната беше в лагера „Кръсто поле“, а след 9 септември и след побоя през време на изборите емигрира и почина в Париж като емигрант. Той беше активен деятел на земеделския съюз, застанал на страната на опозицията. При тези избори просто беше пребит и след като се окопоти, реши, че трябва да бяга и сполучи да избяга през турската граница.

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

Пак там, в новозагорско беше и случаят с кандидатката за народен представител от листата на опозицията – Людмила Славова. Тя беше един от секретарите на социалистическия младежки съюз, и дъщеря е на видния социалистически деец Крум Славов, адвокат в Шумен, известен като стар социалист, който беше избран за народен представител в тия избори. Същият беше и член на ЦК на Социалдемократическата партия, ръководена от Кръстю Пастухов и след това – от Коста Лулчев.

Людмила Славова беше кандидат за народен представител в Новозагорска околия. За да осуетят нейната предизборна агитация в околията, няколко дни преди изборите тя беше отвлечена и изнасилена от пет души, начело с кмета на село Кортен, Георги Бузуков. И едва са могли да я докарат до ж.п. гарата в Сливен, за да си замине за София. По-късно тя загина в килиите на Държавна сигурност при следствие.

Случаите на всякакви издевателства над опозиционните дейци и кандидати бяха повсеместно в страната. Примерно, в трите околии Сливенска, Ямболска, и Карнобатска, по решение на Постоянното присъствие на земеделския съюз Н. Петков, опозиционната листа се водеше от д-р Борис Ненов, известен като земеделски деец, но също така и известен като активен сътрудник на БКП в миналото. Обявяването на неговата кандидатура за народен представител от опозицията, му беше внушено фактически от областния началник на ДС в Бургас – Велчо Чанков, в съгласие с областния директор в Бургас и кандидат-член на ПБ Димитър Димов.

Аз самият бях информиран, че той е кандидатиран по този начин, но като стар и активен земеделски деец, неговата кандидатура бе одобрена лично и от Никола Петков. Но как се посрещаше от нас, комунистите предизборната обиколка на д-р Борис Ненов в тия колегии, където той оглавяваше опозиционната листа? Напълно враждебно!

Помня един такъв случай. Д-р Борис Ненов беше дошъл в Сливенска околия за предизборна агитация и на мене веднага ми съобщи от милицията, че е пристигнал на обща обиколка с лека кола. И както беше практиката, навсякъде опозиционните кандидати се следваха веднага от партийна команда, която трябваше да организира противо-събрание, както се казваше, за разобличаване на опозиционния кандидат и, ако може да се осуети и неговото събрание.

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

Понеже ставаше въпрос за д-р Ненов като кандидат на опозицията в три околии, аз лично се насочих към ония села в сливенска околия, където той беше предупредил, че ще прави събрание. Случи се така, че го застигнахме на шосето, където беше спрял, защото колата му беше повредена. По-късно аз научих, че от шофьора му било поискано от ДС непрекъснато да поврежда колата. Познавах се лично с него, защото Б. Ненов живееше в Ямбол. И аз съм бивал при него, когато през годините на войната той лекуваше един от партизанските командири – командира на отряд „Хаджи Димитър“, който беше ранен при престрелка.

Когато го настигнахме на шосето, те дадоха сигнал да спрем. Първоначално не знаехме, кой е на шосето. Дадоха сигнал. Спряхме. Гледам аз – д-р Ненов. „Здрасти докторе! Що си тръгнал ти из нашата околия?“ поех веднага в нападателен тон. А той иска някаква помощ, за да му се поправи колата. Бях с командира на дивизията и с още няколко други. Разбира се, отказах му категорично и го задминахме. Отидохме в селата, в които той беше обявил, че ще пристигне и ще направи събрание и ние направихме събрание против него.

В деня на изборите бяха предприети абсолютно всички мерки, които да гарантират: ако избирателите не гласуват за БКП или приобщените към нея от другите партии на ОФ, то въпреки това да се покажат такива резултати, които да бъдат в полза на партийните кандидати. И тука средствата бяха най-изобретателни, които дори трудно могат да се изредят. Първо, осигуряваше се, на повечето места, бюро в избирателната секция с председател комунист, често дори от изпратените от града хора, защото те получаваха документ, че в деня на изборите се намират в селото и следователно са избиратели в самото село, в което са изпратени като партийна команда.

Те предвидливо подготвяха бюлетини, с които да заменят тези в пликете на ония хора, които бяха определени по предварителните проучвания, че не са сигурни и най-вероятно ще гласуват за опозицията; или да скрият техните пликове и да поставят други. Бяха подготвили достатъчно много пликове с бюлетини на партийните кандидати така че вечерта при преброяването на бюлетините, да заместят опозиционните бюлетини с правителствените бюлетини.

В едно село бяха стигнали дори до там, че над стаичката, където избирателя отива да вземе плик и да постави бюлетината, пробили дупка на тавана, за да гледат кой избирател каква бюлетина взима. И бяха използвани най-различни средства за фалшифициране на резултатите. А окончателно, разбира се, въпросът се решаваше вечерта при преброяването на бюлетините–те. Най-големите фалшификации са

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

извършено именно при преброяване на бюлетините

Въпреки всичко, резултатът от тези избори не беше в полза на комунистическата партия. В изборите през 1946 година комунистическата партия фактически не получи болшинство. Официално обаче бе обявено, че тя е получила болшинство. Беше обявено, че опозицията е получила при изборите 1 милион и 100 хиляди гласа, а останалото е поделено между партиите на ОФ и главното бе отчетено за БКП.

По общоприета партийна практика, след голяма акция обикновено се провежда пленум на ЦК и се правят изводи, за да се очертаят по-нататъшните задачи на партията. На пленума след изборите от 1946 година трябваше да се отчетат и действителните резултати от изборите като се набележат допуснатите слабости и мерките за по-нататъшната, по-активна дейност.

Когато след изборите през 1946 година за Велико народно събрание беше насрочен такъв пленум на ЦК на БКП за оценка на резултатите от изборите, партийните секретари бяха задължени да представят точни данни за „действителното съотношение на политическите сили“, т.е. колко хора в действителност са гласували за комунистическата партия. Трябваше да се уточни също какъв процент от гласовете може да се приеме, че е резултат на натиска, насилието и пр., и какви са фалшификациите извършени в деня на изборите, както и на какъв процент или бройка те възлизат. На отговорността на партийните секретари беше възложено да се подготвят такива поверителни доклади и да се представят в ЦК на организационния секретар. И когато от всички тези материали бяха направени обобщения, можа да се направи изводът, че партията не е получила повече от 20-22% от гласовете.

Следователно обявените резултати от тези избори нямаха никакъв законен характер. Те бяха напълно фалшифицирани. Въз основа на тези фалшификации ръководството на комунистическата партия и българското правителство декларираха, че са получили доверието на българския народ и че съставеното въз основа на тези избори правителство е законно правителство, което може да представлява страната при всички условия.

Докладът, който трябваше да разгледа резултатите от изборите на този пленум на ЦК, беше изнесен от Васил Коларов. А той не даде точни цифри, защото му бе неудобно. На пленума бяхме се събрали 250 души и повече. А партийното ръководство никога не си

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

позволява пред широка маса хора да борави с действителни факти и действителни цифри. Това може да се каже в кръга на ПБ и то пред специално извикани за целта хора, обикновено свършено малък брой хора, или в лични разговори. Но от всичките изказвания и оценки, отразени в докла и в устните изказвания на Васил Коларов, трябваше да се констатира, че БКП не е могла да получи повече от 20-22% от гласовете.

А какъв беше при нас в Сливен обявеният резултат? В Сливен и околията трябваше да се изберат петима депутата, които и бяха обявени от листата на БКП. При отчитането на резултатите, обаче, само четирима депутата бяха безспорни. Такива бяха крайните резултати на постъпилите документи, получени след терора и фалшификациите в отделните избирателни бюра. Според тези документи за БКП можеха да бъдат обявени четирима депутата, а за единия депутат – за петия депутат на БКП не достигаха 600 гласа.

Това означаваше, че едно от депутатските места трябваше да бъде обявено за кандидат на опозицията. Вечерта, когато материалите от изборите бяха окончателно събрани в Окръжния съд и председателят на Окръжния съд в Сливен (Йордан Вампиров) трябваше да състави протокола за резултатите от изборите, той се обажда на председателя на ОФ (Тодор Стойнов), който беше комунист, като пита какво да прави при това положение, като само 600 гласа не достигат и за петия кандидат. Дойдоха двамата при мен в партийния комитет и им дадох нареждане да отчетат и тия 600 гласа, да ги разместят и да осигурят избора и на петия депутат за БКП. Така председателят на Окръжния съд в Сливен оформи протокол за избирането на пет депутата и петимата представители на БКП.

По-нататък обаче станаха промени с този сливенски избор. Когато в София пристигат всичките материали от изборите в страната, резултатът за съюзниците на БКП се оказаха печални. Те можаха да изпратят съвсем малка бройка свои кандидати в парламента и дори министър-председателят Кимон Георгиев, първият министър-председател на Отечественофронтовското правителство и министър-председател и на второто Отечественофронтовско правителство и председател на народния съюз „Звено“ не беше избран.

Затова трябваше да се направят редица комбинации в Централната избирателна комисия и да се дадат няколко депутата и на съюза „Звено“. Така например, мястото на единия от депутатите на сливенска околия беше взето в полза на централното разпределение, в полза на „Звено“, за да гарантират избора, т.е. – изпращането в парламента на Кимон Георгиев и няколко негови другари.

А с мене се получи комична история. Все си спомням, как изглеждаше Васил Коларов, когато изнасяше доклада за резултатите от изборите на пленума на ЦК. По недоразумение бях закъснял за пленума. Заседанието му се състоя в София. Ние бяхме тръгнали от Сливен след полунощ с кола, за да можем да стигнем рано сутринта и да се подготвя. Но по пътя закъсняхме, а когато пристигнахме, пленумът беше започнал вече своята работа. Когато влязох в залата, където се провеждаше заседанието, слушам, че Васил Коларов говори вече за Бургаски окръг и за Сливенския край и аз му възразих, че не е вярно това, което изнася.

Той много се раздразни, разсърди се и започна настървено да доказва, че това е така, защото в Сливенска околия бил организиран терор по същите правила. Фактически побоищата в Сливенска околия, в сравнение със съседните околии бяха по-малко, тъй като от Сливен можеха да се изпращат по селата и в кварталите достатъчно представители на комунистическата партия, за да упражняват морален натиск върху местните хора.

Разискванията на пленума на ЦК включваха преценка за организацията на изборите, а също така и оценка и някакви изводи за резултатите от изборите. На този пленум бяха изнесени и много горчиви факти за извършените убийства в хода на подготовката на изборите – както в деня на самите избори, така и след изборите. Не мога да забравя репликите, които се отправяха на този пленум между двамата партийни секретари от Стара Загора и от Пловдив, които взаимно се обвиняваха, в чия област са извършени повече издевателства. Единият, например казваше: „При теб деветима са убитите, а при мене само петима”. Това беше наистина една такава трагична обстановка.

За мен лично последствията от този пленум бяха такива, че след станалите разисквания, когато трябваше да се вземат решенията за наказание на партийни дейци, допуснали “извращения на партийната линия”, бях включен между тях. Другите партийни дейци, които също трябваше да бъдат наказани, бяха подбрани между състава на политическото бюро и между местните секретари. Аз попаднах в числото на местните секретари, които трябваше да бъдат наказани и действително бях наказан.

Що се отнася до моето отношение към разискванията на пленума, аз ги приех съвършено отрицателно като разисквания, които не се свързани с истината, с действителните факти. И понеже репликата на възражение, която бях направил по доклада на Васил Коларов го беше раздразнила, това още повече подсили моето

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

отрицателно отношение. При една от почивките по вре на пленума попаднах на една маса с Георги Дамянов, тогава член на ПБ, с Рубен Аврамов и Цола Драгойчева, също член на ПБ (която твърде много държеше при такива случаи да бъде около нея, защото я избирахме за народен представител от Сливен).

Бидейки още под впечатление от реакцията на Васил Коларов, очаквах, че те ще ме упрекат, защо съм му възразил. След като седнахме на масата, те всички започнаха да се смеят и да ме подиграват не само за моята реплика, но и за настроението, в което съм изпаднал. И ми казаха: „Ти какво, огорчаваш ли се? Или пък смяташ, че сега, ако те накажат, нещо ще ти спре партийната кариера?” и пр. „Какво искаш,” казаха те, “няма да наказваме Георги Костов от Пловдив, при който има убити хора, няма да наказваме Кръстю Добрев в Стара Загора, където има също избити хора, ще обявим тебе за наказание или друг някой, защото ако дойдат някои лица да се интересуват и проверяват, ще ги пратим да идат при теб, че да видят, кои хора са бити, кои хора са убити, а няма да разкриваме това, което е извършено в Пловдив или в Стара Загора”.

Обаче по-късно всичките тези нарушения по време на изборите станаха напълно известни и дори бяха разисквани в Народното събрание. Ако някой дори сега вземе да разгърне дневниците на Народното събрание, ще види събрани и изложени всички тези факти в изказванията на представителите на опозицията и може да ги сравни с официалните възражения, направени от страна на представителите на комунистическата партия, начело с министъра на вътрешните работи Антон Югов, както и да види несъстоятелността на възраженията.

В резултат на всичките разисквания, които протекоха на този пленум на ЦК на БКП, за всички присъстващи стана ясно, че БКП фактически е претърпяла поражение в тези избори за Велико народно събрание и само в резултат на извършените фалшификации и на проведения терор преди и в деня на изборите тя можа да се представи така, че крайният резултат да е в нейна полза. А когато се обобщиха истинските изборни резултати, стигна се до извода, че комунистическата партия в действителност на тези избори не е получила повече от 20-22% от действителните гласове. Преобладаващият брой гласове беше подаден в полза на опозицията. Крайният резултат обаче беше фалшифициран и опозицията беше сведена до едно представителство от 101 депутата.

Как комунистите фалшифицираха изборите през 1946 г.*

Написано от Петър Семерджиев
Понеделник, 21 Март 2011 00:17

---

*Оригиналното заглавие на тази глава в книгата е „Избори при властта на комунистическата партия“.